

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/61/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114211218
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114211218.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, Strašnice, Praha 3, Česká republika, IČO: 26 429 705, právne zastúpený Fridrich Paľko s. r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporcovi K. P., bytom W. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Všeobecná ochrana práv spotrebiteľovi, Šafárikovo nám. 7, Bratislava, IČO: 42 362 962, právne zastúpený JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom, Zámocká 36, Bratislava, o zaplatenie 1 999,- Eur istiny s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 16C/161/2014-41 zo dňa 30.10.2014 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva.

Pripúšťa vstup vedľajšieho účastníka do konania na strane odporcu.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 1999,- Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1999,- Eur od 19.1.2011 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 1 999,- Eur od 7.3.2011 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, t. j. 12,12 Eur, zamietol. Poukázal na obsah návrhu, stanovisko účastníkov, najmä vedľajšieho účastníka na strane odporcu, ktorý súhlasil so vstupom vedľajšieho účastníka do konania s tým, že vedľajší účastník namietal, že odporca bol vo vzťahu, ktorý uzavrel s pôvodným majiteľom zmenky ako spotrebiteľ, a preto má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Zmluva o úvere, ktorú uzavrel nemá obligatórne náležitosti, čo spôsobuje, že úver, ktorý bol na jej základe poskytnutý je bezúročný a bez poplatkov. Zmenka túto skutočnosť však nezohľadňuje, dokonca umožňuje vymáhať zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne. Takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov. Súd poukázal na čl. 5. ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa upravuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenia) a uviedol, že z predložených dôkazov, najmä z obsahu spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 86Er/485/2012 zistil, že navrhovateľ predložil vlastnú zmenku obsahujúcu údaj, že sa jedná o zmenku s osobnými údajmi odporcu, miestom vystavenia B., dátumom vystavenia 25.2.2010, zmenkovou sumou 3 635,08 Eur, vyhlásením vystaviteľa, že zaplatí túto zmenku pri predložení na rad POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, ďalej zmenkový úrok 025 % denne od 19.1.2011, splatné bez protestu na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. Na rube zmenky sa nachádza indosament s textom namiesto na nás, na rad CD Consulting, s.r.o., K Červenému dvoru 269/25a, Praha, Česká republika, identifikačné číslo: 26 429

705. Súd poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 86Er/485/2012, ktoré doposiaľ nie je ukončené. Zmluva o úvere neobsahuje údaj o ročnej úrokovej sadzbe úveru ani údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov a priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov. Dohoda o vyplnení zmenky, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Odporca vo výsluchu pred súdom uviedol, že v čase, keď uzavrel úverovú zmluvu so spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o., na základe ktorej mu bol poskytnutý úver 1 700,- Eur, bol profesionálny vojak, predtým pracoval na letisku v L. a v roku 2009 bol prevelený do B., kde býval na ubytovni. Úver potreboval pre seba do domácnosti. Nevie, kvôli čomu bolo na zmluve uvedené, že úver je pre účely zamestnania. Úver nezaplatil, podcenil to, chcel sa dohodnúť na splátkach, avšak z POHOTOVOSTI mu telefonovali, že dlh mu denne narastá o 9,- Eur, že dlhuje až 14 000,- Eur. Zmluva o úvere, ktorá bola zabezpečená zmenkou, vykazuje znaky zmluvy spotrebiteľskej. Veriteľom bol subjekt konajúci v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Dlžník z peňažných prostriedkov, ktoré mu boli veriteľom poskytnuté, uspokojoval svoje potreby, vyplýva to nielen z jeho tvrdení, ale aj z toho, že údaje, ktorými je v zmluve identifikovaný, neobsahujú žiadne obchodné meno alebo IČO dlžníka, identifikovaný je údajmi fyzickej osoby - nepodnikateľa. Dlžník ani neprehlásil, že by peňažné prostriedky mienil použiť na výkon povolania. Bolo povinnosťou súdu ex offo skúmať, či záväzkový vzťah, splnenie nároku z ktorého bolo zmenkou zabezpečené, neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Návrhom bol uplatnený nárok zo zmenkového právneho vzťahu, u ktorého sa v zásade vo všeobecnosti neskúma kauza pôvodného právneho vzťahu. Výsledkom však môže byť len existencia legislatívnych mechanizmov, zneužívanie práva. V prípade spotrebiteľov nie je možné neprihliadať na ich špecifické postavenie a záujmy. Právny inštitút zmenky je síce založený na prisnej formálnosti zmenkového vzťahu, avšak táto samotná formálnosť by sa nemala vychýľovať z práva plynúceho zo zmenkového vzťahu v prospech jednej zo zúčastnených strán. V tejto súvislosti súd poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 457/10 z 18.7.2013. Ďalej poukázal na judikatúru Európskeho súdneho dvora vo veci C-409/2011 - Česká spořitelna, a. s./Gerald Feichte, z rozhodnutia ktorého vyplynulo, že i napriek tomu, že sa jedná o vzťah uplatnený zo zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie odporcu ako spotrebiteľa. S poukazom na kapitolu I., čl. 2, kapitolu II., čl. 4 ods. 4 bodu 13 úvodných ustanovení, kapitoly II., čl. 5 ods. 1, 3, čl. VII. ods. , čl. XIX Nariadenia, súd ďalej citoval ust. § 4 ods. 2, ods. 3, ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ďalej ust. § 39, § 52, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj čl. I. § 75, § 76 ods. 2, § 33 ods. 1, 2, 48 zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch (ďalej len Zákona o zmenkách a šekoch), ďalej čl. II. písm. a/ Smernice 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a uviedol, že návrhu navrhovateľa nebolo možné vyhovieť. Úverová zmluva, ktorú uzavrel dlžník s veriteľom - spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, neobsahuje obligatórne zákonné náležitosti. Úver na jej základe bol poskytnutý ako bezúročný a bez poplatkov. Zmenka túto skutočnosť nezohľadňuje. Zmenková suma, ktorá bola vypísaná na zmenke, prevyšuje aj maximálne stanovenú prípustnú výšku, z čoho vyplýva zákaz jej prijatia veriteľom, čo platí aj v prípade postúpenia práv zo zmenky. Podľa názoru súdu, dohoda o vyplnení zmenky uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov pôvodného záväzkového vzťahu v neprospech spotrebiteľa - odporcu. Ide o podmienku neplatnú. Pre neplatnosť dohody o vyplnení zmenky je neplatná aj zmenka, na základe ktorej navrhovateľ na súde uplatnil tento návrh, a preto súd ho zamietol. Zdôraznil, že od navrhovateľa nadobúdajúceho zmenku od subjektu, o ktorom je nielen z jeho predmetu činnosti zapísaného v obchodnom registri, ale aj všeobecne z masovokomunikačných prostriedkov známe, že poskytuje v značnom rozsahu peňažné prostriedky ako úvery, aj spotrebiteľom, sa prirodzene predpokladá obozretnosť pri realizácii obchodných transakcií, čo prispieva k eliminácii nie žiadúcich dôsledkov s nimi spojených, jedným z ktorých je aj rozhodnutie súdu v tejto veci.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal, lebo návrh na priznanie predložený nebol (§ 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O trovách vedľajšieho účastníka súd rozhodol s poukazom na ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ktorému priznal náhradu trov konania vo výške 198,66 Eur, ktoré špecifikoval.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie právny zástupca navrhovateľa. Namietal inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ďalej, že účastníkovi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Jednotlivé dôvody odvolania bližšie konkretizoval s tým, že poukázal a to, že súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Poukázal na procesný postup, ktorý vyplýva z Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veci s nízkou hodnotou sporu. Zdôraznil abstraktný charakter zmenky, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/3/2008 z 22.10.2008, podľa ktorého z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, príp. vymáhaniu preukazovať, že mu odporca zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje. Ďalej poukázal aj na iné rozhodnutia súdov týkajúce sa obdobnej veci. Nesprávny procesný postup spočíval aj v poučovacej povinnosti súdu prekročením ust. § 5 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, vykonávaním jednotlivých dôkazných prostriedkov, pričom súd prihliadal na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadať a nemohli byť v sporovom konaní vedenom podľa príslušného nariadenia ani vykonané bez návrhu. Zdôraznil, že pokiaľ zo strany odporcu nebola vznesená a preukázaná žiadna námietka, neexistuje dôvod, na základe ktorého by súd mohol opodstatnene vykonať dôkazy týkajúce sa obsahu kauzálnej zmluvy predchádzajúcej vystaveniu takejto zmenky. Povinnosť tvrdenia takýchto námietok, ale aj dôkazné bremeno na ich preukázanie je vždy na dlžníkovi, t. j. vystaviteľovi zmenky. Namietal posudzovanie súdom prvého stupňa základného vzťahu medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom z dôvodu, že záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov sú záväzkami samostatnými a abstraktnosť zmenkových záväzkov znamená, že v prípade zmenky ide o záväzky celkom oddelené od všeobecných záväzkových vzťahov, ktoré viedli k jej vzniku, čo platí aj pre zmenky zabezpečovacie. Ďalej namietal výrok o priznanej náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Podľa jeho názoru úkony vedľajšieho účastníka ani nesmerovali k ochrane odporcu. Taktiež poukázal na iné rozhodnutia v obdobnej veci. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania, ktoré špecifikoval.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že s jeho obsahom nesúhlasí.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka na strane odporcu sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadril.

Právny zástupca navrhovateľa podaním zo dňa 11.11.2014, vzniesol námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníka do konania. Poukázal na nesúlad ust. § 93 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku s Ústavou Slovenskej republiky, konkrétne čl. 19 ods. 2, 3 Ústavy v súvislosti s ochranou osobných údajov spotrebiteľa, neoprávneným zásahom do súkromného života účastníka konania tým, že vedľajší účastník zhromažďuje, resp. môže zhromažďovať o ňom osobné údaje. Ďalej poukázal na to, že predmetom konania je výlučne zmenka, nie iný záväzkový vzťah, a preto európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu nepripúšťa vedľajšie účastníctvo v konaní. Poukázal na iné obdobné veci, ako aj na iné rozhodnutia súdov v obdobných veciach. Uplatnil si náhradu trov konania.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 Občianskeho súdneho poriadku, bez nariadenia pojednávania s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke (§ 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 93 ods. 2, 3 Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom do 31.12.2014, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Vzhľadom na vznesenú námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníka do konania po rozhodnutí súdom prvého stupňa, odvolací súd posudzoval dôvodnosť vznesenej námietky neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka v tomto konaní. K odvolaniu navrhovateľa uvádza, že ho nepovažoval za dôvodné. Ust. § 93 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku umožňuje vstup právnickej osoby do sporového konania na základe osobitného právneho predpisu. Takýto postup nie je vylúčený ani v predmetnom konaní i napriek tomu, že sa jedná o konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu uplatnené návrhom navrhovateľa podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007 z dôvodu, že v danom prípade vedľajší účastník vstúpil do konania na ochranu práv spotrebiteľa - odporcu, ktorý so s jeho vstupom súhlasil. Vyplyva to z obsahu zápisnice o pojednávaní (v spise na č. I. 35). Je pravdou, že konanie s nízkou hodnotou sporu neupravuje vstup vedľajšieho účastníka do konania, lebo zmyslom a účelom tohto konania je zrýchlenie konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch, ale jeho cieľom je podporovať základné práva a zohľadňovať najmä zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie, a preto súd by mal dbať o rešpektovanie práva na spravodlivý proces, zásadu kontradiktórneho procesu, najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, dôkazných prostriedkov a v rozsahu, v akom sa vykonávajú. Vychádzajúc z právnej úpravy čl.19 predmetného nariadenia, v prípade pokiaľ nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, a preto tento článok nevylučuje úpravu vnútroštátneho práva príslušného členského štátu. Uplatnenú námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníka v konaní, ktorým je nárok zo zmenky, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, a preto pripustil vstup vedľajšieho účastníka na stane odporcu. K zásahu do súkromného života fyzických osôb v súvislosti so zhromažďovaním osobných údajov vedľajším účastníkom, odvolací súd poukazuje na uznesenie ÚS SR sp. zn. PL ÚS 1/2014-9 z 29.1.2014, z ktorého vyplyva, že právnické osoby, ktorých predmetom je ochrana práva podľa osobitného predpisu v súvislosti so vstupom do konania nepredstavuje neospravedliteľný zásah do základného práva na súkromie podľa čl. 19 ods. 2 a 3 Ústavy SR. Túto námietku odvolací súd preto považoval za dôvodnú. Námietke navrhovateľa týkajúcej sa neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka nevyhovel.

K veci samej odvolací súd uvádza, že úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom, ako aj odôvodnením napadnutého rozhodnutia, odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvého stupňa.

K odvolaniu navrhovateľa uvádza, že namietaná vada konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci nebola dôvodná. Aj pre konanie s nízkou hodnotou sporu platia pravidlá pre sporové konanie, pravidlá týkajúce sa práva na spravodlivý súdny proces, vrátane dôkaznej povinnosti účastníkov konania (bod 9 úvodných ustanovení Nariadenia). Súd prvého stupňa zamietol návrh uplatnený zo zmenky z dôvodu, že zmluva o úvere nespĺňa zákonné náležitosti v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (§ 4 ods. 2, 3), na základe čoho sa považuje poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, ktorá skutočnosť nebola zohľadnená v zmenke. Navyše s poukazom na ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, sa od spotrebiteľa alebo inej osoby zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Aj na túto skutočnosť súd prvého stupňa správne poukázal. Postup súdu prvého stupňa, ktorý vo veci nariadil dokazovanie za účelom oboznámenia sa s obsahom pripojených listinných dôkazov, vrátane exekučného spisu vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 86Er/485/2012, bol správny, lebo v zmysle čl.19. Nariadenia sa nevylučuje v prípade,

ak nariadenie neustanovuje inak aplikácia procesného práva členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Súd vyhodnotil jednotlivé dôkazy v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti, na základe čoho dospel k správnym skutkovým záverom, a preto správne návrh navrhovateľa zamietol. Ani uplatnená námietka týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia, resp. postupu súdu, v dôsledku ktorého by došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom účastníkovi nebola opodstatnená. Iné posúdenie uplatneného nároku navrhovateľa súdom neznamená porušenie jeho práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces.

Za nedôvodnú považoval odvolací súd námietku týkajúcu sa výroku o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi. Je nesporné, že vedľajší účastník do konania riadne vstúpil v zmysle ust. § 93 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, predložil kvalifikované písomné vyjadrenie vo veci nachádzajúce sa v spise na č. I. 21, ako aj odporca s jeho vstupom do konania súhlasil. Z tohto dôvodu súd prvého stupňa považoval uplatnenú náhradu trov konania vedľajším účastníkom za účelnú a v súlade so zásadou úspechu odporcu, vrátane vedľajšieho účastníka v konaní mu náhradu priznal. Takýto postup nemožno považovať za nesprávny, a preto aj v tejto časti odvolací súd nepovažoval odvolanie za dôvodné.

Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v súlade s ust. § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

O trovách konania účastníkov súd rozhodol podľa čl. 16, 19 Nariadenia v spojení s § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a zásadou úspechu odporcu a vedľajšieho účastníka v odvolacom konaní, ktorým náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo návrh na priznanie predložený nebol (§ 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.